

Sygn. akt *I ACa 169/21*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2022 r.

Sąd Apelacyjny w P. I Wydział Cywilny i Własności Intelktualnej

w składzie:

Przewodniczący: **sędzia Mikołaj Tomaszewski**

Protokolant: **sekr. sąd. Patrycja Amiławska**

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2022 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **T. G.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - S.**

z siedzibą w P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 22 grudnia 2020 r. sygn. akt (...)

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 4050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Mikołaj Tomaszewski

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu własnoręcznego na podstawie § 21 ust. 4 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

starszy sekretarz sądowy

Joanna Forycka

UZASADNIENIE

Powód T. G. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – W. w P. kwoty 165.420 zł tytułem wynagrodzenia umownego wraz z odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 22 września 2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2020r. Sąd Okręgowy w P.:

1. zasądził od pozwanego Skarbu Państwa – W. w P. na rzecz powoda T. G. kwotę 137.622,03 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 22 września 2017 r. do dnia zapłaty;
2. w pozostałym zakresie powództwo oddalił;
3. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.443,04 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.578,11 zł kosztów zastępstwa procesowego.

W motywach rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że Powód T. G., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...), w drodze przetargu publicznego zawarł z pozwanym Skarbem Państwa – W. w P. (dalej: (...)) umowę nr (...) z dnia 22 października 2014 r.

Przedmiotem umowy stron procesu było wykonanie przez powoda dokumentacji projektowo-kosztorysowej, udzielenie odpowiedzi na pytania do przetargu na etapie wyboru wykonawcy robót budowlanych oraz pełnienie nadzoru autorskiego podczas realizacji robót budowlanych dla zadania (...) pod nazwą „Budowa hali remontowej (...) L. B.”.

W postanowieniu § 1 ust. 2 pkt 4 umowy strony ustaliły, że zakres zamówienia obejmuje także uzyskanie szeregu decyzji administracyjnych do dokumentacji projektowej, w tym decyzji środowiskowej i decyzji o pozwoleniu na budowę. Ponadto na powoda nałożono obowiązek uzgodnienia dokumentacji projektowej z: użytkownikiem - C. P., a także 14. (...) Oddziałem (...) w P. i W. (1) w B..

W klauzuli § 1 ust. 2 pkt 6 umowy wskazano, że uzyskanie wspomnianych decyzji administracyjnych miało stanowić podstawę dla pisemnego przyjęcia dokumentacji projektowej do odbioru przez zamawiającego.

W klauzulach § 1 ust. 2 pkt 8 i 9 umowy ustalono, że (...) oceni zgodność zakresu i formy opracowań z wymaganiami na posiedzeniu K. (K.), zwołanym w ciągu 30 dni od dnia dostarczenia kompletu dokumentacji wraz z uzgodnieniami. W przypadku stwierdzenia przez (...) na posiedzeniu K. wad dokumentacji powód zobowiązuje się usunąć wady dokumentacji projektowej w terminie wyznaczonym w protokole K. i w formie pisemnej zawiadomić o tym (...).

W postanowieniu § 2 ust. 1 umowy powód zobowiązał się do:

- wykonania i dostarczenia dokumentacji projektowej w terminie 300 dni kalendarzowych od dnia podpisania umowy (a więc do 18 sierpnia 2015 r.);
- wystąpienia o uzgodnienia dokumentacji projektowej najpóźniej na 14 dni przed upływem terminu 300 dni kalendarzowych od dnia podpisania umowy,
- wystąpienia z wnioskiem o pozwolenie na budowę najpóźniej w dniu przekazania dokumentacji projektowej (w zależności od potrzeb).

W postanowieniu § 2 ust. 1 ppkt b umowy zastrzeżono, że termin uzgadniania powinien zakończyć się w ciągu 30 dni i jest on niezależny od stron umowy.

Za wykonanie całości przedmiotu zamówienia strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości 344.370 zł brutto, w tym za opracowanie dokumentacji projektowej i przeniesienie do niej praw autorskich – 330.840 zł brutto (postanowienie § 4 ust. 1 umowy).

Należność za wykonanie przedmiotu zamówienia miała być płatna fakturami częściowymi, w tym:

- po wykonaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej – 80 % wynagrodzenia za dokumentację po jej odbiorze protokołem K. oraz przedstawieniu wykonanych kompletnych zgłoszeń robót budowlanych i złożonego kompletnego wniosku o pozwolenie na budowę potwierdzonych przez W. Urząd Wojewódzki w P.,

- po otrzymaniu przez (...) pozwolenia na budowę – pozostałe 20 % wynagrodzenia za dokumentację.

Powód miał wystawiać kolejno faktury za przedmiot zamówienia, w tym po protokolarnych odbiorach przez K. dokumentacji projektowej i po otrzymaniu przez (...) pozwolenia na budowę. Zapłata wynagrodzenia miała nastąpić przelewem bankowym w ciągu 30 dni od przyjęcia faktury przez (...) (postanowienia § 4 ust. 2, 4 i 5 umowy).

W postanowieniu § 9 umowy zastrzeżono następujące kary umowne:

1) za niedotrzymanie terminów realizacji przedmiotu umowy określonego w § 2 ust. 1 ppkt a, b, c umowy w wysokości 0,2 % wynagrodzenia umownego brutto za tę część zadania przedmiotu umowy, którego zwłoka dotyczy i to za każdy dzień zwłoki liczony od dnia upływu terminu zadania będącego w zwłoce;

2) za zwłokę w usunięciu wad przedmiotu umowy w wysokości 0,2 % wynagrodzenia umownego brutto i to za każdy dzień zwłoki liczony od upływu terminu wyznaczonego przez (...) na usunięcie wad;

3) za niewykonanie lub nienależyte wykonanie całości umowy w wysokości 10 % wynagrodzenia brutto określonego w § 4 ust. 1 lit. a umowy;

4) za niewykonanie lub nienależyte wykonanie części umowy w wysokości 10 % wynagrodzenia brutto przysługującego (...) za część niewykonaną lub niewłaściwie wykonaną;

5) za odstąpienie od umowy przez powoda z przyczyn niezależnych od (...) w wysokości 10 % wartości wynagrodzenia umownego brutto za część przedmiotu umowy, od której odstąpiono;

6) za odstąpienie od umowy przez (...) w następstwie niedotrzymania przez powoda terminu usunięcia wad tej części przedmiotu umowy, której wada dotyczy oraz nienależytego wywiązania się z realizacji przedmiotu umowy w wysokości 10 % wartości wynagrodzenia umownego brutto tej części przedmiotu umowy, co do której zaistniała podstawa odstąpienia od umowy;

7) za nie uzyskanie pozwolenia na budowę w terminie 60 dni od terminu realizacji dokumentacji projektowej z winy powoda oraz nie wykonanie zgłoszeń rozpoczęcia robót budowlanych (jeżeli występuje taka konieczność) w terminie 30 dni od terminu realizacji dokumentacji projektowej w wysokości 5 % wynagrodzenia umownego, o którym mowa w § 4 ust. 1 lit. b;

8) za nie opracowanie i nie uzgodnienie harmonogramu narad technicznych, o których mowa w § 3 ust. 2 w wysokości 2 % wartości wynagrodzenia umownego, a z tytułu opóźnienia w jego dostarczeniu karę umowną w wysokości 0,2 % wynagrodzenia umownego za przedmiot umowy za każdy dzień zwłoki;

9) za nie przybycie projektanta na nadzór autorski po drugim wezwaniu w tej samej sprawie w wyznaczonym terminie w wysokości 5 % wynagrodzenia umownego łącznego brutto, o którym mowa w § 4 ust. 1 lit. d.

Pismem z dnia 25 listopada 2014 r. powód wystąpił do pozwanego o przesłanie określonych dokumentów niezbędnych do rozpoczęcia prac projektowych i realizacji zadania.

W dniu 4 grudnia 2014 r. powód otrzymał pismo, do którego dołączono część żądanych materiałów. Jednocześnie powód został wezwany do sprecyzowania obiektów, których ma dotyczyć część wymaganych dokumentów.

Powód w dniu 17 grudnia 2014 r. wystosował pismo upominawcze w sprawie nieotrzymanych jeszcze dotąd materiałów, w szczególności mapy ewidencyjnej i zasadniczej terenu objętego inwestycją.

(...) wraz z pismem z dnia 18 grudnia 2014 r. przesłał płytę CD zawierającą żądane przez powoda mapy zasadniczą i ewidencyjną w wersji elektronicznej. W piśmie wyrażono zgodę na wykonywanie wydruków w niezbędnej liczbie w

celu realizacji prac projektowych i geodezyjnych. Poinformowano także, że wykonanie mapy do celów projektowych podlega wcześniejszemu zgłoszeniu (...) pracy geodezyjnej.

Pozwany zwołał na dzień 20 stycznia 2015 r. naradę roboczą mającą na celu przedstawienie stopnia zaawansowania prac projektowych.

Pismem z dnia 20 stycznia 2015 roku powód zwrócił się do pozwanego o przekazanie dodatkowych informacji oraz wyjaśnienie dostrzeżonych sprzeczności występujących w materiałach już otrzymanych. Wątpliwości projektowe wynikające z pism powoda o numerach (...) i (...) były wyjaśniane przez pozwanego na naradzie roboczej w dniu 23 stycznia 2015 roku.

Pismem z dnia 27 stycznia 2015 r. powód wystąpił do pozwanego o przesłanie map zasadniczych w wersji papierowej. Tego samego dnia powód poinformował, że zatrudniony przez niego geodeta będzie wykonywał pomiary geodezyjne.

W dniu 29 stycznia 2015 r. powód po raz pierwszy złożył wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pod nazwą „Budowa hali remontowej P.-B. C.”. Powód poinformował również pozwanego o stopniu zaawansowania prac dla zleconego zadania.

Pismem z dnia 4 lutego 2015 r. pozwany zwołał spotkanie celem zawarcia porozumienia w sprawie prac projektowych, które winny zostać wyłączone z zakresu zadania objętego umową i zastąpione zamiennymi pracami projektowymi.

W dniu 11 lutego 2015 r. strony spisały protokół konieczności na prace projektowe nr (...). Strony zawarły porozumienie w sprawie prac projektowych, które powinny zostać wyłączone z zakresu zadania i zastąpione zamiennymi pracami projektowymi. (...) postanowił odstąpić od dalszej realizacji zleconego zakresu infrastruktury energetycznej w ramach zadania (...). Jednocześnie powód przyjął do realizacji zamiennie prace projektowe w zakresie zwiększenia mocy grzewczej projektowanej kotłowni gazowej zlokalizowanej w wydzielonym pomieszczeniu budynku hali remontowej, przyłącza nn do stacji trafo realizowanej w ramach zadania (...) i przyłącza c.o. i c.w.u. na potrzeby stacji MPS w ramach zadania (...).

Strony zgodnie oświadczyły, że jednostkowe nakłady prac projektowych dla zakresu, od którego (...) odstępuje w odniesieniu do jednostkowych nakładów prac zaprojektowania elementów wcześniej nieprzewidzianych (zamiennych) są porównywalne co do ilości i stopnia złożoności. W konsekwencji strony uznały za zbędne przeprowadzenie negocjacji dotyczących ceny za wykonanie prac zamiennych.

W trakcie narady roboczej w dniu 11 lutego 2015 r. strony ustaliły na wniosek użytkownika, że powód przedstawi schemat-szkic (rzut przyziemia hali z rozmieszczeniem pomieszczeń, uwzględniając stanowisko kontroli pojazdów) w terminie 21 dni. Nawiązując do spotkania z dnia 11 lutego 2015 r., powód przesłał (...) proponowany przez siebie harmonogram prac. Zwrócił się także z prośbą o udzielenie informacji dotyczących wykrytych wątpliwości projektowych.

Pozwany udzielił odpowiedzi na pismo powoda o numerze (...). Wyjaśnił m.in., że w kwestii klimatyzacji hali głównej obowiązują ustalenia zawarte w programie inwestycji. Jeżeli chodzi o ilość i rodzaj akumulatorów, należy przyjąć dane zawarte w uwagach użytkownika do programu inwestycji i w wymaganiach inwestora wskazanych w programie inwestycji. Odnosząc się do kwestii przesunięcia stanowiska obsługowego stacji kontroli pojazdów na południowy szczyt hali, pozwany podkreślił, że zarówno on, jak i użytkownik w trakcie spotkania w dniu 11 lutego 2015 r. potwierdzili lokalizację stacji zgodnie z zapisem w protokole (...) Nr (...) będącym elementem programu inwestycji.

Pismem z dnia 9 lutego 2015 r. (...) w P. wystąpił do powoda o uzupełnienie szeregu braków wniosku o wydanie decyzji środowiskowej. Powód został wezwany do przedłożenia: raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub karty informacyjnej przedsięwzięcia w 3 egzemplarzach wraz z ich zapisem na informatycznym nośniku danych, poświadczonej przez właściwy organ kopii mapy ewidencyjnej obejmującej także obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, załącznika graficznego przedstawiającego zasięg oddziaływania przedsięwzięcia,

wypisu i wyrysu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (względnie informacji z właściwego organu o jego braku), wypisów z rejestru gruntów obejmujących obszar, na który oddziaływać będzie przedsięwzięcie. Ponadto powód został wezwany do podania podstawy prawnej zaliczenia przedsięwzięcia do mogących znacznie oddziaływać na środowisko, a także oryginału lub urzędowo poświadczonego odpisu udzielonego pełnomocnictwa oraz poprzedzających umocowań. Organ podkreślił przy tym, że pełnomocnictwo udziela się osobie fizycznej, a nie reprezentowanej przez nią firmie.

Powód nie przesłał w określonym przez (...) terminie żadnego pisma w przedmiocie uzupełnienia braków wniosku.

W dniu 2 marca 2015 r. (...) w P. postanowił o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania wobec nieuzupełnienia jego braków w terminie.

Pismem z dnia 19 lutego 2015 r. przedstawiciel powoda zwrócił się do (...) o przesłanie nowego pełnomocnictwa (o poprawionej treści). Dane potrzebne do przygotowania dokumentu pełnomocnictwa przedstawiciel powoda przesłał do (...) w dniu 25 lutego 2015 r. Nowe dokumenty pełnomocnictwa dla powoda (...) przesłało jako załącznik do pisma z dnia 2 marca 2015 r.

W dniu 1 marca 2015 r. użytkownik obiektu poinformował, że nie wnosi zastrzeżeń do przedstawionej mu koncepcji hali remontowej. W dniu 2 marca 2015 roku inny podmiot uzgadniający przedstawił swoje propozycje zmian w koncepcji.

Powód do maila z dnia 3 marca 2015 r. załączył przygotowaną koncepcję rzutu przyziemia hali remontowej z rozmieszczeniem pomieszczeń uwzględniającym stanowisko podmiotu uzgadniającego.

Pismem z dnia 4 marca 2015 r., w związku ze zmianą zakresu prac projektowych, powód wystąpił do pozwanego o przesłanie szerszego zakresu map. Mapy zostały przesłane do powoda w dniu 18 marca 2015 roku.

W dniu 30 marca 2015 r. doszło do zawarcia przez strony aneksu nr (...) do umowy nr (...) z dnia 22 października 2014 r. W treści aneksu wskazano, że na podstawie protokołu konieczności nr (...) na zamienne prace projektowe (...) postanawia odstąpić od dalszej realizacji zleconego zakresu infrastruktury energetycznej, a powód przyjmie do realizacji zamienne prace projektowe w zakresie zwiększenia mocy grzewczej projektowanej kotłowni gazowej zlokalizowanej w wydzielonym pomieszczeniu budynku hali remontowej, przyłącza nn do stacji T. realizowanej w ramach zadania (...) i przyłącza c.o. i c.w.u. na potrzeby zaplanowanej stacji MPS w ramach zadania (...). Pozostałe postanowienia umowy nie ulegają zmianie.

Aby przyspieszyć uzyskanie przez powoda odpowiedzi na zgłoszone zagadnienia projektowe, pozwany zwołał naradę roboczą na 24 marca 2015 r. W trakcie spotkania przedstawiciele użytkownika przekazali odpowiedzi na pytania zawarte w pismach powoda (...), (...) (pkt 5-8), (...) (pkt 3-6), (...) (pkt 1-4) oraz szczegółowo omówili i przedyskutowali z projektantami każdą z odpowiedzi.

Wiadomością e-mail z dnia 30 marca 2015 r. użytkownik obiektu, w zakresie swoich kompetencji, przesłał odpowiedzi na pytania powoda z pism: (...) (z dnia 6 marca 2015 r.), (...) (z dnia 13 marca 2015 r.), (...) (z dnia 5 marca 2015 r.)

W dniu 3 kwietnia 2015 r. powód ponownie złożył wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W dniu 8 kwietnia 2015 r. pozwany przesłał powodowi warunki przyłączenia do sieci gazowej.

W piśmie z dnia 14 kwietnia 2015 r. pozwany zwrócił uwagę na kilka elementów, które powinny być uwzględnione przy projektowaniu hali remontowej w zakresie dotyczącym przyłącza gazowego i energetycznego.

W piśmie z dnia 15 kwietnia 2015 r. powód zwrócił się do pozwanego z prośbą o kolejne spotkanie robocze. Pozwany w piśmie z dnia 17 kwietnia 2015 r. zaakceptował prośbę powoda, wyznaczając termin spotkania na dzień 24 kwietnia 2015 r.

W piśmie z dnia 17 kwietnia 2015 r. powód wskazał na nowe zagadnienia projektowe, które wymagały wyjaśnienia.

Użytkownik pismem z dnia 28 kwietnia 2015 roku przedstawił swoje odpowiedzi na zadane pytania dotyczące projektowania. Administrator uczynił to pismem z dnia 24 kwietnia 2015 roku. Dodatkowe odpowiedzi powód uzyskał 24 kwietnia 2015 roku i na spotkaniu 30 kwietnia 2015 roku oraz w piśmie z 11 maja 2015 roku .

Pismem z dnia 11 maja 2015 r. powód zwrócił się do pozwanego, użytkownika i administratora o informacje dodatkowe w związku z odpowiedziami, jakie uzyskał. Odpowiedź administratora została udzielona pismem z dnia 28 maja 2015 r.

W dniu 3 czerwca 2015 roku powód złożył wniosek o pozwolenie na rozbiórkę. Kolejna narada powoda z pozwanym miała miejsce w dniu 15 czerwca 2015 r. Pismem z dnia 19 czerwca 2015 roku pozwany przedstawił przebieg spotkania i wskazał na zagadnienia wymagające jeszcze wyjaśnienia. W swoim piśmie pozwany prosił również o współdziałanie w sprawie uzupełnienia braków wniosku złożonego do (...) o wydanie decyzji środowiskowej. (...) żądał bowiem informacji szczegółowych dotyczących sposobu, w jaki pozwany ma zamiar korzystać z projektowanej hali remontowej.

Pozwany zwołał wówczas naradę, która odbyła się 8 lipca 2015 r. Odpowiedź na część zadanych pytań powód uzyskał 10 lipca 2015 r. Na naradzie omawiany był temat konieczności zmiany projektu zagospodarowania terenu w związku z wprowadzeniem dodatkowego pomieszczenia stacji kontroli pojazdów i budową stacji MPS przez firmę (...). Następnie 13 lipca 2015 r. wykonawca stacji MPS przesłał projekt zagospodarowania wokół ww. stacji do uzgodnienia powodowi.

Na skutek wniosku złożonego przez powoda Wojewoda (...) wydał decyzję o pozwoleniu na rozbiórkę z dnia 1 lipca 2015 r.

Dnia 16 lipca 2015 r. pozwany przesłał powodowi dane techniczne pojazdów, które będą serwisowane w projektowanej hali.

Powód pismem z dnia 14 lipca 2015 r. zwrócił się do pozwanego o dokumentację niezbędną do weryfikacji ilości wód odprowadzanych z projektowanego budynku hali remontowej. Ponadto zwrócił się o ustosunkowanie się do zapisów zamieszczonych w programie inwestycji o włączeniu projektowanej kanalizacji do kanalizacji miejskiej.

Pismem z dnia 16 lipca 2015 r., w związku z wezwaniem (...) do uzupełnienia karty informacyjnej przedsięwzięcia z dnia 2 czerwca 2015 r., powód zwrócił się do użytkowników o informacje pozwalające na uzupełnienie wniosku do (...). Za pismem z dnia 20 lipca 2015 roku pozwany przekazał notatki z narad, jakie odbyły się w dniach 15 czerwca i 8 lipca 2015 roku. Na naradach udzielane były odpowiedzi na liczne pytania powoda. Przedmiotem spotkań było także udzielenie powodowi pomocy w uzupełnieniu karty informacyjnej przedsięwzięcia.

W trakcie narady w dniu 8 lipca 2015 r. (...) wyraził zaniepokojenie stopniem realizacji dokumentacji projektowej, w tym uzyskiwaniem stosownych decyzji administracyjnych w odniesieniu do pisma B. nr (...) (dotyczącym wezwania (...)) oraz terminu zakończenia prac projektowych zgodnie z umową. (...) zwrócił też uwagę powodowi, że obecnie zwraca się o pomoc w udzieleniu odpowiedzi na wezwanie (...), nie dostarczając jednak uprzednio karty informacyjnej przedsięwzięcia do zapoznania się.

(...) stwierdził na spotkaniu, że 95 % informacji, których żąda (...) celem uzupełnienia karty informacyjnej przedsięwzięcia było w posiadaniu zespołu projektantów powoda. Prośba o pomoc skierowana już na spotkaniu w dniu 15 maja 2015 r. o udzielenie wyjaśnień przez (...) była nieuzasadniona i świadczy o braku komunikacji w zespole projektantów. Powód 23 lipca 2015 r. uzgodnił projekt zagospodarowania terenu przesłany przez spółkę (...). Pismem z 27 lipca 2015 r. powód wniósł o wyznaczenie kolejnego terminu spotkania i przekazanie wciąż niezyskanych danych dotyczących instalacji centralnego ogrzewania i dostaw wody.

Następnie powód wystąpił o uzgodnienie układu komunikacyjnego i miejsc parkingowych oraz technologii hali remontowej.

Powód wniósł do (...) pismo z dnia 17 sierpnia 2015 r. mające stanowić uzupełnienie wniosku o wydanie decyzji środowiskowej.

W dniu 3 września 2015 r. w odpowiedzi na swego maila z dnia 1 lipca 2015 r. powód otrzymał od spółki (...) koncepcyjny plan zagospodarowania terenu stacji paliw z lokalizacją studzienki ciepłowniczej. W dniu 3 września 2015 r. powód przesłał zaktualizowany, celem uniknięcia wycinki drzew, rysunek koncepcyjnego układu komunikacyjnego. Administrator obiektu wniósł o poszerzenie pasa drogowego o 1,4 m na zakręcie.

Pismem z 22 września 2015 r. powód uzgodnił ze spółką (...) zapotrzebowanie inwestycji w ciepło. W tym samym dniu pozwany wskazał, aby powód dokonał uzgodnienia przesłanego rysunku koncepcji układu komunikacyjnego z użytkownikiem, administratorem oraz spółką (...). Użytkownik, który już wcześniej otrzymał koncepcję, zaakceptował ją pismem z 2 października 2015 roku.

W dniu 24 września 2015 r. odbyła się narada celem uzupełnienia wniosku złożonego w (...). Przedstawiciele powoda poinformowali o otrzymaniu z (...) wezwania do uzupełnieniu karty informacyjnej przedsięwzięcia, m.in. w zakresie dotyczącym natężenia hałasu i źródeł jego emisji. Pomoc w uzupełnieniu karty w zakresie posiadanej wiedzy i kompetencji zadeklarowali przedstawiciele użytkownika. (...) wniosło, aby firma realizująca dla powoda sprawy związane z uzyskaniem decyzji środowiskowej nawiązała współpracę z Sekcją Ochrony Środowiska W. i przesłała jej kartę informacyjną przedsięwzięcia w wersji elektronicznej. Powód przekazał kartę informacyjną dotyczącą inwestycji uzupełnioną zgodnie z ustaleniami ze spotkania.

Powód uzupełnił kartę informacyjną zgodnie z wezwaniem (...) z dnia 22 września 2015 r. i przesłał ją 8 października 2015 r..

Porozumieniem z dnia 14 października 2015 r. strony przedłużyły termin na dostarczenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej do 10 listopada 2015 r., zaś termin na złożenie wniosku o pozwolenie na budowę do 31 grudnia 2015 r.

W zapisie § 3 ww. porozumienia strony zgodnie oświadczyły, że nie będą dochodziły wobec siebie roszczeń o koszty, odszkodowania, wynagrodzenia, koszty umowne oraz wszelkich innych należności wynikających z powstałego opóźnienia.

Zakres przedłużenia terminu na wykonanie dokumentacji projektowej i złożenie wniosku o pozwolenie na budowę był akceptowany przez powoda. Zapewniał przedstawiciele (...), że w przedłużonym terminie złożą dokumentację.

(...) pismem z dnia 8 października 2015 r., stanowiącym odpowiedź na pismo powoda z dnia 28 września 2015 r., przesłało oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.

Pismem z dnia 23 października 2015 r. powód poprosił pozwanego o pomoc w doprowadzeniu postępowania (...) do końca.

Pismem z dnia 30 października 2015 r. (...) zwrócił się do W. (1) o wydanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

W listopadzie 2015 r. powód w dalszym ciągu uzgadniał swoje prace ze spółką (...).

Ze względu na przedłużający się czas trwania postępowania przed (...) powód wystąpił do pozwanego z prośbą o przedłużenie terminu realizacji prac.

Pismem z 11 grudnia 2015 r. powód zwrócił się do pozwanego o nadesłanie projektu zagospodarowania terenu dla budynku myjni w wersji papierowej lub elektronicznej, zawierającego w swoim opracowaniu przyłącze gazowe wraz z szafką, do której będzie przyłączony projektowany obiekt.

Pismem z dnia 28 grudnia 2015 r. powód zwracał się o nadesłanie pełnomocnictw na potrzeby uzyskania decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego i decyzji o pozwoleniu na budowę.

W pierwszej połowie stycznia 2016 r. powód ustalał szczegóły projektowe z użytkownikiem i administratorem.

W dniu 11 stycznia 2016 r. (...) wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie hali remontowej P.-B. C. (...) (C.).

W dniu 27 stycznia 2015 r. powód złożył wniosek o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego na terenach zamkniętych.

W dniu 22 stycznia 2016 r. administrator poinformował powoda o możliwościach przyłączenia do istniejących sieci wodnych i kanalizacyjnych. W tym samym dniu użytkownik odpowiedział na pismo powoda z dnia 12 stycznia 2016 r., informując, które z pomieszczeń winny zostać zaprojektowane jako zagrożone wybuchem. Z kolei 26 stycznia 2016 roku użytkownik poinformował powoda o rodzajach pojazdów, jakie będą serwisowane w projektowanej hali.

W dniu 26 stycznia 2016 r. powód zwrócił się do użytkownika o podanie danych dotyczących ciśnienia sieci wodociągowej. Użytkownik odpowiedział 1 lutego 2016 roku.

Pismem z dnia 2 lutego 2016 r. powód wniósł o zawarcie aneksu do umowy przedłużającego czas realizacji zadania o niecałe 3 miesiące, wskazując na długotrwałe postępowanie prowadzone przez (...).

Pismem z dnia 8 lutego 2016 r. Wojewoda (...) wezwał powoda do przedstawienia dodatkowych informacji w sprawie złożonego wniosku o wydanie decyzji lokalizacyjnej. Powód odpowiedział na wezwanie pismem z dnia 23 lutego 2016 r.

Pismem z 26 lutego 2016 r. pozwany negatywnie ustosunkował się do wniosku powoda w przedmiocie przedłużenia terminu wykonania umowy. W dniu 29 lutego 2016 r. powód ponownie zwrócił się z prośbą o przedłużenie terminu wykonania umowy. Pismem z dnia 24 lutego 2016 r., wysłanym w ślad za pismem z dnia 23 lutego 2016 r., powód udzielił dodatkowych wyjaśnień w związku z wezwaniem Wojewody (...) z dnia 23 lutego 2016 r. Wskazał, że zmiana założeń projektowych przez pozwanego wymaga naniesienia korekt w załącznikach graficznych.

Do skierowanego do (...) w P. pisma z dnia 6 kwietnia 2016 r., odebranego najpóźniej w dniu 21 kwietnia 2016 r., powód załączył projekt budowlany. Powód przekazał także kopię złożonego wniosku o pozwolenie na budowę z dnia 21 kwietnia 2016 r. oraz projekt wykonawczy.

Pismem z dnia 7 kwietnia 2016 r. powód zapytał użytkownika o jego szczegółowe wymagania dotyczące wyposażenia komory lakierniczej. W dniu 13 kwietnia 2016 r. powód przekazał dokumentację budowlaną do uzgodnienia z użytkownikiem – C. P., a także (...) (...) Oddziałem (...) w P. i W. (1) w B. (obowiązek uzgodnienia dokumentacji projektowej ze wspomnianymi podmiotami przewidywało postanowienie § 1 ust. 2 pkt. 4 lit. g umowy stron z dnia 22 października 2014 r.).

Pismem z dnia 11 kwietnia 2016 r. pozwany zwrócił się do powoda o przesłanie danych dotyczących ilości wód opadowych odprowadzonych przez obiekty realizowane w obszarze projektowym powoda, a także wskazanie miejsca projektowanego przyłącza sieci odprowadzających wody opadowe do istniejących sieci kanalizacji deszczowej.

Powód pismem z dnia 15 kwietnia 2016 r. udzielił odpowiedzi na pismo pozwanego z dnia 11 kwietnia 2016 r.

W dniu 26 kwietnia 2016 r. powód wystąpił do Wojewody (...) o nadanie decyzji lokalizacyjnej rygoru natychmiastowej wykonalności.

Pismem z dnia 2 maja 2016 r. Wojewoda (...) wezwał powoda do uzupełnienia wniosku o pozwolenie na budowę poprzez przedłożenie oryginału lub urzędowo poświadczonej kopii ostatecznej decyzji Wojewody (...) o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego wraz z załącznikiem graficznym. Pismo zostało odebrane przez powoda w dniu 24 maja 2016 r.

Pismem z dnia 31 maja 2016 r. powód uzupełnił brak wniosku o pozwolenie na budowę, załączając decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Postanowieniem z dnia 14 czerwca 2016 r. powód został wezwany do dalszego uzupełnienia wniosku o pozwolenie na budowę (uzupełnienie w zakresie dotyczącym projektu budowlanego). Postanowieniem z dnia 4 maja 2016 r. Marszałek Województwa (...) uzgodnił projekt decyzji lokalizacyjnej.

Pismem z dnia 24 maja 2016 r. powód zwrócił się do pozwanego o odbiór dzieła. Załączył pisma w przedmiocie uzgodnień dokumentacji z 14 (...) P. i (...) B..

Pismem z dnia 25 maja 2016 r. użytkownik (C. P.) przedstawił szereg uwag do dokumentacji projektowej. Wniósł o zaprojektowanie centralnej magistrali olejowej w hali remontowej z możliwością selektywnej dystrybucji olejów odpadowych syntetycznych oraz mineralnych do wydzielonych zbiorników. Wyraził także prośbę o opracowanie i przedstawienie oceny zagrożenia wybuchem potwierdzającej brak występowania w projektowanym budynku hali remontowej pomieszczeń zagrożonych wybuchem.

W dniu 3 czerwca 2016 r. (...) ostatecznie uzgodnił projekt wykonawczy. Powód następnie przedstawił otrzymane uzgodnienia pozwanemu.

Za pismem z dnia 23 czerwca 2016 r. pozwany przesłał powodowi pełnomocnictwo wymagane przez Wojewodę (...). Powód przekazał je do tego organu.

W dniu 22 lipca 2016 r. Wojewoda (...) zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na budowę na inwestycję pn.: „Budowa hali remontowej w C. B.”. Pismem z dnia 27 lipca 2016 r. powód wskazał na problem użytkownika z określeniem kolorystyki materiałów wykończeniowych. Następnego dnia powód przekazał pozwanemu decyzję o pozwoleniu na budowę. Na pismo powoda dotyczące kolorystyki pozwany odpowiedział pismem z dnia 4 sierpnia 2016 roku.

Posiedzenie K. pozwany zwołał na 20 września 2016 r. Termin został następnie przełożony na 28 września 2016 r. na wniosek powoda z uwagi na brak możliwości stawienia się w dniu 20 września 2016 r. rzeczoznawcy ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Na posiedzeniu K. w dniu 28 września 2016 r. pozwany wniósł uwagi do dokumentacji i zobowiązał powoda do ich naniesienia. Dokumentację odesłano do powoda częściowo za pismem z 3 października 2016 r. Następną część dokumentacji pozwany odesłał za pismem z 31 października 2016 r. (wpłynęło do powoda 3 listopada 2016 r.).

Notatkę z posiedzenia K. z 28 września 2016 r. powód otrzymał z kolei za pismem (...) z 9 listopada 2016 r. W piśmie (...) wyraził swoją decyzję dotyczącą rozwiązania odprowadzania wody deszczowej, do której podjęcia zobowiązał się w pkt 1 ppkt 1.2 lit. b i c notatki.

Na posiedzeniu K. w dniu 28 września 2016 r. omawiano opinie i uwagi pozwanego oraz użytkownika do dokumentacji przygotowanej przez powoda. Wskazano na szereg elementów, które mają zostać dodane, zmienione lub uszczegółowione. Pozwany zobowiązał się do podjęcia decyzji o usunięciu jednego z zaprojektowanych separatorów. Powód zobowiązał się do poprawy dokumentacji projektowej do dnia 30 listopada 2016 r.

Nawiązując do przebiegu posiedzenia K., powód wystąpił do pozwanego i użytkownika o przekazanie decyzji odnośnie do wariantu komory lakierniczej. Powód wskazał, że zwracał się o tę informację telefonicznie do użytkownika, lecz nie otrzymał odpowiedzi. Powód wyjaśnił również, jakie komplikacje projektowe i techniczne rodzi zaprojektowanie

komory, w której możliwe będzie malowanie całych pojazdów. Użytkownik odpowiedział pismem z 17 listopada 2016 r., wskazując, że domaga się zaprojektowania kabiny pozwalającej co najmniej na malowanie samochodów osobowo-terenowych. Użytkownik domagał się również uwzględnienia w dokumentacji instalacji centralnej magistrali olejowej dystrybuującej oleje odpadowe z naprawianych pojazdów mechanicznych do wydzielonych zbiorników na oleje odpadowe.

Pracując nad wprowadzeniem do dokumentacji uwag pozwanego wyrażonych na posiedzeniu K., powód wystąpił w dniu 16 listopada 2016 r. o potwierdzenie współrzędnych geodezyjnych. Odpowiedź pozwanego uzyskał tego samego dnia. W dniu 19 grudnia 2016 r. powód przesłał dokumentację uzupełnioną o uwagi pozwanego wyrażone na posiedzeniu K..

W piśmie z dnia 9 lutego 2017 r. pozwany przedstawił opinię dotyczącą przesłanej przez powoda dokumentacji. Powód odpowiedział na uwagi pismem z dnia 15 lutego 2017 roku. Użytkownik zgłosił kolejne zastrzeżenia pismem z dnia 27 lutego 2017 roku.

Pozwany zwołał kolejne posiedzenie K. na dzień 10 kwietnia 2017 r. Jednocześnie pozwany wezwał do udzielenia wyjaśnień w zakresie różnicy kosztów realizacji zadania, jakie pojawiły się po opracowaniu dokumentacji projektowej. W odpowiedzi powód wyraził stanowisko, że różnice w wycenie prac wynikają z błędów w programie inwestycji wykonanym przez innego wykonawcę przed kilkoma laty.

Na posiedzeniu K. w dniu 10 kwietnia 2017 r. pozwany zgłosił nowe uwagi do dokumentacji projektowej. Powód został zobowiązany m.in. do doprojektowania doprowadzenia sieci gazowej do szafki gazowej dla pomieszczenia lakierni – zasilenie lakierniczej komory bezpyłowej. Ustalono, że z projektu zostanie usunięty separator substancji ropopochodnych oznaczony na mapie (...) na mapie kanalizacji deszczowej odprowadzającej wody deszczowej do projektowanej studni (...), zlokalizowanej na istniejącej sieci (...). Zobowiązano powoda do ponownej weryfikacji kosztorysów inwestorskich i urealnienia kosztorysów inwestorskich wykazu wyposażania kwaterunkowego i technologicznego do cen rynkowych. Wskazano też na wyposażanie stacji kontroli pojazdów.

Powód zobowiązał się do naniesienia poprawek w terminie do 28 kwietnia 2017 r.

Notatkę z posiedzenia K. powód otrzymał dopiero w dniu 28 kwietnia 2017 roku.

W tej sytuacji powód wysłał w dniu 28 kwietnia 2017 r. pismo do pozwanego, w którym wskazał, że na posiedzeniu K. przedstawiciele pozwanego deklaruwali przesłanie notatki z posiedzenia do 14 kwietnia 2017 r. Tym samym powód zobowiązał się do naniesienia poprawek w terminie 14 dni od daty otrzymania notatki z uwagami pozwanego. Pozwany przedstawił swoje stanowisko w piśmie z dnia 8 maja 2017 r. Powód w piśmie z dnia 9 maja 2017 r. wskazał, że umowa obligowała pozwanego do pisemnej odmowy odbioru dokumentacji i wskazania przyczyn takiej odmowy. Z umowy wynika też, że powód jest zobowiązany do usuwania stwierdzonych wad w terminie i zakresie wynikającym z protokołu K. (§ 1 ust. 2 pkt 1 i 9). Konieczne jest zatem, aby powód zapoznał się z protokołem K., a ten nie jest spisany na samym posiedzeniu K.. Powód nie ma wpływu na to, jakie postanowienia ze spotkania zostaną włączone do protokołu K..

W dniu 5 maja 2017 r. powód zwrócił się do pozwanego z propozycją porozumienia się odnośnie końcowego rozliczenia zadania, wskazując, że jest gotowy wykonać nieodpłatnie projekt instalacji centralnej magistrali olejowej i przekazać wersję elektroniczną dokumentacji, co normalnie kosztowałoby pozwanego ok. 60.000 zł netto.

W dniu 20 czerwca 2017 r. powód otrzymał ostateczny protokół K. potwierdzający przyjęcie przez pozwanego dokumentacji. We wnioskach końcowych K. stwierdziła, że dokumentacja projektowo-kosztorysowa została przez powoda opracowana zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dla wykonania umowy zawartej z (...) powód zatrudnił grupę kilkunastu osób, w tym m.in. dwóch architektów, dwóch konstruktorów, dwóch instalatorów sanitarnych, dwóch projektantów elektryków, dwóch projektantów teletechników.

W dniu 9 października 2017 r. powód otrzymał oświadczenie pozwanego o potrąceniu naliczonej przez niego wierzytelności z tytułu kary umownej w zakresie kwoty 264.673,00 zł z wynagrodzeniem powoda za wykonanie dokumentacji (objętym fakturą (...), (...)). Pozwany wskazał, że łączna kwota naliczonej kary umownej sięgnęła wysokości 311.954,10 zł.

Pozwany naliczył powodowi karę umowną z tytułu:

- 1) opóźnienia dostarczenia dokumentacji projektowo-kosztorysowej zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 1 umowy: liczone od 11 listopada 2015 r. do 21 kwietnia 2016 r. (163 dni kalendarzowych);
- 2) nie uzyskania pozwolenia na budowę w terminie 60 dni od terminu realizacji dokumentacji projektowej z winy projektanta - 5% wynagrodzenia umownego, o którym mowa w § 4 ust. 1 lit. b - § 9 ust. 1 pkt 7 ww. umowy: termin wystąpienia z wnioskiem o pozwolenie na budowę 21 kwietnia 2016 r., pozwolenie na budowę - decyzja nr (...) z dnia 22 lipca 2016 r.
- 3) liczby dni opóźnienia dotyczącego wystąpienia o uzgodnienia, o których mowa w § 1 ust. 2 I Etap pkt 4 ppkt g, najpóźniej na 14 dni przed upływem terminu, o którym mowa w § 2 ust. 1 ppkt b - § 9 ust. 1 pkt 1 umowy: wystąpienie do 26 października 2015 r. - liczone od 27 października 2015 r. do 13 kwietnia 2015 r. (170 dni kalendarzowych);
- 4) opóźnienia w dostarczeniu harmonogramu narad technicznych (§ 3 ust. 2) § 9 ust. 1 pkt 8 umowy: liczone od 20 listopada 2014 r. do 11 lutego 2015 r. (84 dni kalendarzowych);
- 5) za zwłokę w usunięciu wad przedmiotu umowy § 9 ust. 1 pkt 2 umowy: od 1 grudnia 2016 r. do 19 grudnia 2016 r. (19 dni kalendarzowych);
- 6) za zwłokę w usunięciu wad przedmiotu umowy § 9 ust. 1 pkt 2 umowy: od 29 kwietnia 2017 r. do 4 maja 2017 r. (6 dni kalendarzowych).

Faktura VAT Nr (...) wystawiona przez powoda została odebrana przez pozwanego w dniu 21 sierpnia 2017 r.

Przygotowana przez powoda dokumentacja projektowa została wykorzystana przez (...) do przeprowadzenia postępowania przetargowego i realizowania inwestycji

Przygotowana przez powoda dokumentacja projektowa w toku jej późniejszego wykorzystywania w procedurze przetargowej przez (...) nie była poprawiana przez powoda. Jeżeli w trakcie realizacji inwestycji pojawiają się wątpliwości dotyczące dokumentacji projektowej, to biuro projektowe jest obowiązane nanosić poprawki w ramach nadzoru autorskiego.

(...) nie poniósł żadnej wymiernej szkody na skutek sposobu realizacji umowy przez powoda.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, iż żądanie pozwu zasługuje na uwzględnienie.

Fakt zawarcia przez strony umowy z dnia 22 października 2014 r. o numerze (...), jak również jej treść, nie były sporne pomiędzy stronami.

Strony nie wiodły sporu co do faktu, że powód istotnie opóźnił się w realizacji przedmiotu umowy w stosunku do terminów określonych najpierw w samej umowie, a później – porozumieniu z dnia 14 października 2015 r.

Nie budziło wątpliwości to, że przedmiot umowy w postaci dokumentacji projektowo-kosztorysowej został ostatecznie przez powoda wykonany i odebrany przez pozwanego.

Za bezsporne należało też uznać, że tytułem wynagrodzenia umownego powód uzyskał od pozwanego jedynie kwotę 66.168 zł (por. k. 1052), podczas gdy w postanowieniu § 4 ust. 1 umowy stron za opracowanie dokumentacji projektowej i przeniesienie do niej praw autorskich przewidziano wynagrodzenie w kwocie 330.840 zł brutto.

Pozwany utrzymywał, że jest uprawniony do naliczenia powodowi kary umownej z tytułu:

1) opóźnienia dostarczenia dokumentacji projektowo-kosztorysowej zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 1 umowy: liczone od 11 listopada 2015 r. do 21 kwietnia 2016 r. (163 dni kalendarzowych);

2) nie uzyskania pozwolenia na budowę w terminie 60 dni od terminu realizacji dokumentacji projektowej z winy projektanta - 5% wynagrodzenia umownego, o którym mowa w § 4 ust. 1 lit. b - § 9 ust. 1 pkt 7 ww. umowy: termin wystąpienia z wnioskiem o pozwolenie na budowę 21 kwietnia 2016 r., pozwolenie na budowę - decyzja nr (...) z dnia 22 lipca 2016 r.

3) liczby dni opóźnienia dotyczącego wystąpienia o uzgodnienia, o których mowa w § 1 ust. 2 I Etap pkt 4 ppkt g, najpóźniej na 14 dni przed upływem terminu, o którym mowa w § 2 ust. 1 ppkt b - § 9 ust. 1 pkt 1 umowy: wystąpienie do 26 października 2015 r. - liczone od 27 października 2015 r. do 13 kwietnia 2015 r. (170 dni kalendarzowych);

4) opóźnienia w dostarczeniu harmonogramu narad technicznych (§ 3 ust. 2) § 9 ust. 1 pkt 8 umowy: liczone od 20 listopada 2014 r. do 11 lutego 2015 r. (84 dni kalendarzowych);

5) za zwłokę w usunięciu wad przedmiotu umowy § 9 ust. 1 pkt 2 umowy: od 1 grudnia 2016 r. do 19 grudnia 2016 r. (19 dni kalendarzowych);

6) za zwłokę w usunięciu wad przedmiotu umowy § 9 ust. 1 pkt 2 umowy: od 29 kwietnia 2017 r. do 4 maja 2017 r. (6 dni kalendarzowych).

Łączna kwota należnej zdaniem pozwanego kary umownej wyniosła 311.954,10 zł.

Pozwany w dniu 9 października 2017 r. złożył powodowi oświadczenie o potrąceniu wierzytelności z tytułu naliczonej kary umownej z wierzytelnością powoda o wynagrodzenie za wykonanie dokumentacji projektowej (w zakresie kwoty 264.673,00 zł, wzywając jednocześnie do zapłaty pozostałej części kary umownej – por. k. 557).

Pozwem w niniejszej sprawie powód dochodził wynagrodzenia za wykonanie dokumentacji projektowej (i przeniesienie do niej praw autorskich) pomniejszonego o kwotę odpowiadającą 30 % wysokości wynagrodzenia przewidzianego w umowie. Powód wyraźnie kwestionował bowiem zasadność naliczenia kary umownej w zakresie przekraczającym 30 % przewidzianego wynagrodzenia umownego. Wskazywał przy tym, że naliczenie kary umownej w tak wielkim wymiarze, jak uczynił pozwany, stanowi nadużycie prawa (art. 5 k.c.), a także akcentował okoliczności, które w jego ocenie uzasadniają miarkowanie kary umownej po myśli art. 482 § 2 k.c.

W tym miejscu Sąd pragnie zaznaczyć, że - w świetle treści zaoferowanego przez powoda dokumentu w postaci porozumienia z dnia 14 października 2015 r. (k. 58) – już nawet prima facie zupełnie nieuzasadnione było naliczenie przez pozwanego kary umownej za opóźnienie w dostarczeniu harmonogramu narad technicznych (por. pkt 4 powyżej). Opóźnienie to nastąpiło bowiem w okresie od 20 listopada 2014 r. do 11 lutego 2015 r., zaś okres ten został objęty wzajemnym zrzeczeniem się przez strony roszczeń o wszelkie należności wynikające z opóźnienia (por. zapis § 3 ww. porozumienia z dnia 14 października 2015 r.). Treść porozumienia nie była kwestionowana przez stronę pozwaną.

Suma wysokości kar umownych wskazanych powyżej w pkt. 1, 2, 3, 5 i 6 stanowi kwotę 254.099,94 zł (numeracja odpowiada tej, którą zastosował pozwany w piśmie z dnia 14 września 2017 r. – por. k. 558).

W toku procesu zasadniczą oś sporu stanowiło zaistnienie i waga okoliczności determinujących potrzebę miarkowania naliczonej przez pozwanego kary umownej.

Zgodnie z art. 483 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Kara umowna zastępuje jedynie odszkodowanie z art. 471 k.c., przy niezmienności przesłanek warunkujących jej powstanie. Zastrzeżenie kary umownej ułatwia realizację uprawnień wierzyciela wynikających z ogólnych reguł Kodeksu cywilnego wskutek tego, że wierzyciel może jej dochodzić bez względu na wysokość poniesionej szkody (art. 484 zd. 1 k.c.).

Zgodnie z treścią przepisu art. 484 § 2 k.c., jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku gdy kara umowna jest rażąco wygórowana. Wykonanie zobowiązania w znacznej części występuje wtedy, jeśli mimo uchybień dłużnika dochodzi do zaspokojenia w istotnym zakresie interesu wierzyciela.

Katalog kryteriów pozwalających na stwierdzenie, że kara umowna jest rażąco wygórowana nie ma charakter zamkniętego. Miarkowanie kary należy do sfery tzw. uznania sędziowskiego. Sąd musi przy tym uwzględnić okoliczności konkretnej sprawy.

W sprawę zaistniał szereg okoliczności przemawiających za zastosowaniem przez Sąd instytucji miarkowania kary umownej.

Niewzłocznie zastrzec przy tym należy, że za relewantne w kontekście miarkowania kary umownej należało uznać właściwie te okoliczności, które miały miejsce po dniu 14 października 2015 r. Tego dnia bowiem strony złożyły zgodne oświadczenia woli, że nie będą dochodziły wobec siebie roszczeń o koszty, odszkodowania, wynagrodzenia, koszty umowne oraz wszelkich innych należności wynikających z powstałego do tego momentu opóźnienia, jednocześnie ustalając nowy termin na dostarczenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej (do 10 listopada 2015 r.) i złożenie wniosku o pozwolenie na budowę (do 31 grudnia 2015 r.). Skoro, jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, nowe terminy zostały zaakceptowane przez powoda i zapewnił on pozwanego o możliwości wykonania zobowiązania w tych terminach, to powinien był ich dochować.

Przechodząc do wskazania elementów stanu faktycznego, które uzasadniają miarkowanie naliczonej kary umownej, w pierwszej kolejności zauważenia wymaga, że łączna wysokość naliczonej kary umownej jest zbliżona do wysokości przewidzianego wynagrodzenia powoda za sporządzenie dokumentacji projektowej. Suma kary umownej objętej pozycjami pkt. 1, 2, 3, 5 i 6 pisma pozwanego z dnia 14 września 2017 r. daje kwotę 254.099,94 zł, co stanowi 77 % wynagrodzenia przewidzianego w umowie za sporządzenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej (i przeniesienie praw autorskich).

Powód, choć z niewątpliwym opóźnieniem, to ostatecznie spełnił swoje świadczenie polegające na przygotowaniu dokumentacji dla pozwanego i – jak należy uznać – świadczenie było poprawne co do jakości. Pozwany po potwierdzeniu przyjęcia dokumentacji w dniu 20 czerwca 2017 r. nie zgłaszał powodowi żadnych wad dokumentacji, nie żądał jej dalszego uzupełnienia czy modyfikowania.

W konsekwencji przyjęć należy, że zobowiązanie powoda w zakresie przygotowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej zostało wykonane w całości. Pozwany nie wykazywał też, iżby poza opóźnieniem sposób wykonania umowy był nienależyty.

W realiach dowodowych przedmiotowej sprawy brak było wystarczających podstaw do przyjęcia, że w adekwatnym związku przyczynowym ze zwłoką powoda była jakakolwiek skonkretyzowana szkoda majątkowa po stronie pozwanego. Pozwany nie zdołał wykazać zaistnienia wymiernego uszczerbku majątkowego wynikającego z nieterminowej realizacji zobowiązania. W szczególności nie zgłosił w stosownym czasie wniosku o ewentualne przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lub też innych wniosków dowodowych, które pozwoliłyby na poczynienie w tym zakresie wiążących ustaleń w tym przedmiocie.

Dodać należy, że spóźnione świadczenie powoda nie straciło wartości dla pozwanego. Przeciwnie - dokumentacja przygotowana przez powoda została z powodzeniem wykorzystana w późniejszej procedurze przetargowej. Pozwany skorzystał więc ze świadczenia powoda w taki sposób, w jaki pierwotnie zakładał. W tej sytuacji nie sposób kwestionować, że interes pozwanego jako wierzyciela został zaspokojony.

Słusznie zwracała uwagę strona powodowa, że na powstałe opóźnienia w nanoszeniu poprawek w dokumentacji po posiedzeniach K. miała wpływ opieszałość z dostarczaniem notatek z posiedzeń, które przygotowywała strona pozwana - notatka z posiedzenia w dniu 28 września 2016 r. wpłynęła do powoda w dniu 9 listopada 2016 r., notatka z posiedzenia w dniu 10 kwietnia 2017 r. wpłynęła w dniu 28 kwietnia 2017 r. Ponadto część dokumentacji projektowej po posiedzeniu z dnia 28 kwietnia 2016 r. wpłynęła do powoda dopiero w dniu 3 listopada 2016 r. W pełni zasadne było oczekiwanie przez powoda na potwierdzenie na piśmie skonkretyzowanych uwag i zastrzeżeń (co przyjmowało właśnie postać notatki z posiedzenia K.) przed wprowadzaniem korekt do dokumentacji.

W polu widzenia należy też mieć, że dopiero na etapie posiedzeń K. podejmowana była decyzja dotycząca choćby tak istotnego elementu dokumentacji projektowej jak wariant komory lakierniczej. Z ustalonego stanu faktycznego wynikało, że na posiedzeniach K. formułowane były dodatkowe wymagania i specyfikacje inwestora oraz użytkownika, a także zgłaszano rezygnacje z pewnych elementów projektowych. Przyczyniało się to do znacznego obciążenia strony powodowej zintensyfikowaną pracą w finalnej już fazie realizacji umowy w zakresie przygotowania dokumentacji projektowo-kosztorsowej.

Niezależną od pozwanego okolicznością, która dodatkowo angażowała jego biuro projektowe w realizacji zleconego zadania, było prowadzenie prac projektowych na obiekcie pozwanego również przez spółkę (...). W pewnym zakresie wymuszało to konieczność dokonywania dodatkowych uzgodnień i koordynacji z podmiotem trzecim.

Zdaniem Sądu, oceniając stopień zawinienia powoda w zwłoce ze spełnieniem świadczenia, nie można abstrahować od dynamiki całego procesu realizacji zamówienia strony pozwanej i poziomu skomplikowania jego przedmiotu. Powód musiał uwzględniać w toku przygotowania dokumentacji wymagania nie tylko (...), ale także użytkownika (C. P.). Analiza korespondencji powoda z tymi podmiotami unaoczniła, że podmioty te aż do chwili ostatecznego przyjęcia dokumentacji projektowej zgłaszały liczne, niekiedy bardzo szczegółowe uwagi dodatkowe i niejednokrotnie precyzowały lub wręcz modyfikowały swoje stanowiska. Brak podstaw, by uznać, że powód w którymkolwiek okresie przyjął zupełnie bierną postawę i dopuszczał do całkowitego zastoju w pracach nad realizacją umowy. Choć jako profesjonalista powód powinien był dochować terminu realizacji zobowiązania, na który świadomie się zgodził, i który został zresztą przedłużony z jego inicjatywy, to jego wina w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia z pewnością nie może być uznana za rażącą.

Nie znalazły natomiast uznania Sądu twierdzenia powoda, w których częściowo przerzucał on odpowiedzialność za swoje opóźnienie na opieszałość działania organów administracyjnych – (...) i Wojewody (...). Analiza toku postępowań przed tymi organami nie pozwala na wyprowadzenie wniosku, że procedowały one w sposób przewlekły. Najistotniejszym czynnikiem rzutującym na czas trwania tych postępowań był brak odpowiednio przygotowanych wniosków i dokumentacji wymaganej dla wydania decyzji środowiskowej tudzież w przedmiocie pozwolenia na budowę. Niedoskonałość składanych przez powoda wniosków powodowała konieczność wzywania go o usunięcie stwierdzonych przez organ braków.

Odnosząc się z kolei do tak akcentowanej przez powoda kwestii potrzeby zmiany koncepcji, wskazać trzeba, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, wskazuje na to, iż dokonał on zobrazowania rzutu hali remontowej na wniosek użytkownika w celu ułatwienia stronom rozmów i ustaleń na kolejnych naradach technicznych. Taki szkic w wersji elektronicznej został przez powoda przesłany w dniu 3 marca 2015 r. Brak podstaw, aby uznać, że szkic roboczy stanowił całkowicie nową koncepcję przedsięwzięcia. Dodać należy, że w celu ustalenia, iż uwagi pozwanego doprowadziły w istocie do opracowania całkowicie nowej koncepcji, powód mógł wnieść o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, czego nie uczynił.

Uwzględniając wszystkie naprowadzone wyżej okoliczności, w tym wykonanie zobowiązania przez powoda, należyta jakość spełnionego świadczenia, brak szkody po stronie powodowej i niezależne od powoda zachowania innych podmiotów wpływające na przedłużenie się jego prac, należy uznać, że kara umowna naliczona przez pozwanego pozostaje w rażącej dysproporcji do uzasadnionej ochrony jego interesu i nie może ostać się w pierwotnej wysokości. Obciążenie powoda karą umowną w wysokości naliczonej przez pozwanego prowadziłoby do całkowitej nieopłacalności ekonomicznej umowy, czego w realiach przedmiotowej sprawy nie sposób zaakceptować.

Dokonując kompleksowej oceny zachodzących w realiach sprawy determinant miarkowania kary umownej, uwzględniając ich natężenie i kumulację, Sąd uznał, że kara umowna naliczona przez pozwanego w pkt 1, 2, 3, 5 i 6 pisma z dnia 14 września 2017 r. powinna zostać zmiarkowana o połowę, czyli z łącznej kwoty 254.099,94 zł do kwoty 127.049,97 zł. Nawiązując do wcześniejszych uwag, wskazać należy, że kara umowna wskazana w pkt 4 ww. pisma pozwanego została naliczona zupełnie niesłusznie i nie może obciążać powoda.

Zdaniem Sądu przyjęty poziom zmiarkowania kary umownej nie będzie sprzeczny z przypisywanymi jej funkcjami, w tym także funkcją represyjną. Wszak powód niewątpliwie traci znaczącą, odczuwalną część wynagrodzenia. Funkcja represyjna kary umownej nie może być też zupełnie absolutyzowana względem funkcji kompensacyjnej, zaś w niniejszej sprawie pozwany nie poniósł de facto żadnej szkody. Należy też wyraźnie podkreślić, że celem kary umownej nie jest zapewnienie dodatkowej korzyści wierzycielowi i jego wzbogacenie kosztem dłużnika.

Zmiarkowanie kary umownej naliczonej przez pozwanego wywiera skutek ex tunc i powoduje, że oświadczenie pozwanego o potrąceniu swej wierzytelności z tytułu kary umownej z wierzytelności powoda (por. k. 557) jest skuteczne jedynie w zakresie kwoty 127.049,97 zł.

Umowne wynagrodzenie za sporządzenie dokumentacji projektowej (i przeniesienie praw autorskich) wynosiło – zgodnie z § 4 ust. 1 ppkt b umowy stron – 330.840 zł. Skoro powód uzyskał już od pozwanego kwotę 66.138 zł, zaś pozwany potrącił skutecznie wierzytelność w kwocie 127.049,97 zł, to należne powodowi wynagrodzenie wynosi 137.622,03 zł. Taka też kwota została zasądzona przez Sąd.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 935). Strony niniejszego procesu są bowiem stronami transakcji handlowej w rozumieniu art. 2 ww. ustawy. Odnotowania przy tym wymaga, że (...) jako państwowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości jest podmiotem, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843).

Sąd wziął pod uwagę, że faktura VAT nr (...) wystawiona przez powoda została odebrana przez pozwanego w dniu 21 sierpnia 2017 r. (por. pismo pozwanego na k. 558). Na termin płatność za fakturę, tj. 30 dni od jej przyjęcia, wskazywał § 4 ust. 5 umowy stron (por. na k. 41). Stąd też pozwany pozostawał w opóźnieniu z płatnością począwszy od dnia 22 września 2017 r.

Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w pkt 1 i 2 sentencji wyroku.

Z kolei w pkt. 3 sentencji wyroku Sąd orzekł o kosztach procesu w oparciu o art. 100 zd. 1 k.p.c., stosunkowo je rozdzielając.

Powyższy wyrok w punktach 1 i 3 zaskarżył apelacją pozwany, który powołując się na naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 484 § 2 kc, 484§2 kc w zw. z art. 484 § 1 kc i art. 83 § 1 kc, art. 499 § 1 i 2 kc w zw. z art. 484 § 2 kc, naruszenie prawa procesowego w postaci art. 233§ 1 kpc, art. 205¹² § 2 kpc, art. 227 kpc, art. 232 kpc, art. 235² § 1 pkt 1-6 kpc w zw. z art. 162§ 1 kpc, art. 205¹² kpc, art. 227 kpc, art. 232 kpc, art. 235§ 1 pkt 5 kpc w zw. z art. 162 § 1 kpc, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania oraz odrębne zasądzenie na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii

Generalnej Skarbu Rzeczypospolitej Polskiej kosztów zastępstwa procesowego ewentualnie o uchylenie tego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P..

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, ocenionego bez przekroczenia granic określonych treścią art. 233§1 kpc dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz trafnie określił ich prawne konsekwencje. Ustalenia te oraz ich prawną ocenę Sąd Apelacyjny podziela, przyjmując je jako własne.

Niezasadny okazał się zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc, który pozwany odnosi do dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny zeznań świadka M. K.. Skarżący zarzuca błędne przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że zeznania te nie stanowiły wystarczającej podstawy do ustalenia, że pozwany poniósł szkodę „jako bezpośredni skutek opóźnienia w wykonaniu umowy przez stronę powodową”.

Rację ma bowiem Sąd Okręgowy, że na podstawie zeznań tego świadka nie można było przesądzić, czy rzeczywiście pozwany poniósł wymierną szkodę w następstwie opóźnienia wykonania przedmiotu umowy przez powoda.

Stwierdzenie świadka, który jest związany ze stroną pozwaną, że koszty inwestycji wzrosły, było arbitralne.

Dla stwierdzenia takiej okoliczności wymagane byłyby wiadomości specjalne, a pozwany nie złożył wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego.

Odnosnie do zarzutu naruszenia art. 205¹² § 2 kpc, art. 227 kpc, art. 232 kpc, art. 235² § 1 pkt 1-6 kpc w zw. z art. 162§ 1 kpc przez pominięcie na rozprawie w dniu 30 stycznia 2020r. zgłoszonych przez pozwanego wniosków dowodowych o przeprowadzenie dowodu ze wskazanych w środku odwoławczym dokumentów na okoliczność poniesionej przez pozwanego szkody powodu nieterminowej realizacji umowy przez powoda, należy wskazać, że oddalenie tych wniosków, jako zmierzających do przedłużenia postępowania było uzasadnione, gdyż nastąpiło to na rozprawie wyznaczonej w celu przesłuchania stron, po wyczerpaniu postępowania dowodowego. Dopuszczenie tego dowodu skutkowałoby koniecznością odroczenia rozprawy, bowiem pełnomocnik powoda musiałby dysponować odpowiednim czasem na zapoznanie się z tymi dowodami, aby móc zająć co do nich stanowisko, tym bardziej, że dotyczyły one zagadnienia, które wcześniej nie było sporne w kontekście niekwestionowanych twierdzeń pozwu o braku szkody po stronie pozwanej, mających służyć za argument przemawiający za zamiarkowaniem kary umownej.

Okoliczność, że ostatecznie rozprawa ta została odroczonej w związku z dopuszczeniem przez Sąd Okręgowy dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania administracyjnych umożliwiała natomiast stronie pozwanej ponowienie wniosku złożonego na tej rozprawie.

Pozwany złożył wniosek o przeprowadzenie dowodu z dokumentów w piśmie procesowym z dnia 22 października 2020r., załączając do niego dokumenty, które miały być przedmiotem tego dowodu. Pismo to wpłynęło do Sądu Okręgowego w dniu 26.10.2020r., na trzy dni przed terminem rozprawy wyznaczonej na 29.10.2020r., przy czym pismo to nie zostało przed rozprawą doręczone pełnomocnikowi powoda(otrzymał je 2 listopada 2020r.). Zatem dopuszczenie dowodu z przedmiotowej dokumentacji, liczącej kilkadziesiąt stron, spowodowałoby konieczność odroczenia rozprawy w celu umożliwienia stronie powodowej zapoznania się z tymi materiałami i zajęcia co do nich stanowiska. Zasadnie zatem Sąd Okręgowy oddalił przedmiotowy wniosek dowodowy z powołaniem się na podstawę z art. 235² § 1 pkt 5 kpc, jako zmierzający do przedłużenia postępowania. Pozwany winien w obu przypadkach przesłać wnioski dowodowe, wraz z dokumentami mającymi stanowić przedmiot dowodu, przed rozprawą – zamiast zaskakiwać nimi Sąd Okręgowy i przeciwnika jak rozprawie z 30.01.2020r. – i to z takim wyprzedzeniem, aby możliwe było zapoznanie się z nimi przez Sąd Okręgowy i przeciwnika, którego to wymogu – przynajmniej w odniesieniu do pełnomocnika powoda – nie spełniono w przypadku wniosku dowodowego z 22.10.2020r. Zatem nie naruszył Sąd Okręgowy przepisów art. 205¹² § 2 kpc, art. 227 kpc, art. 232 kpc, art. 235² § 1 pkt 1-6 kpc w zw. z art. 162§ 1 kpc przez

pominięcie na rozprawie z 29.10.2020r. wniosków dowodowych zgłoszonych przez pozwanego w piśmie procesowym z 22.10.2020r.

Należy wskazać, że nie zachodziły żadne przeszkody do tego, by przedmiotowe wnioski dowodowe złożyć z odpowiednim wyprzedzeniem, wszak chodzi tu o dokumenty, które istniały już co najmniej na rok przed rozprawą z 30.01.2020r., a większość z nich już dwa lata wcześniej. Niezależnie od tego trzeba zauważyć, że zapytania zgłoszone przez wykonawców w toku postępowań przetargowych (które również miały stanowić przedmiot dowodu z dokumentów) nie stanowią dowodu na to, że powód wykonał dokumentację z wadami. Tylko osoby dysponujące wiadomościami specjalnymi z dziedziny budownictwa są w stanie stwierdzić, czy zapytania te były wynikiem błędów w dostarczonej przez powoda dokumentacji projektowej, czy też np. nieumiejętnością prawidłowego odczytania tej dokumentacji przez kontrahentów pozwanego. W tych warunkach nie zasługiwały na uwzględnienie wnioski apelacji o ponowne rozpoznanie i uwzględnienie obu wniosków dowodowych na zasadzie art. 380 kpc. Zasadnie zatem uznał Sąd Okręgowy, że pozwany nie zaprzeczył skutecznie twierdzeniom powoda co do tego, że opóźnienie w dostarczeniu dokumentacji nie spowodowało szkody po stronie pozwanego. Zawarte w apelacji wyliczenia, oparte przy tym częściowo na danych, których źródło nie zostało wskazane, nie mogą stanowić podstawy do uznania na tej podstawie, że pozwany doznał szkody wskutek opóźnionego wykonania przedmiotu umowy przez stronę powodową. Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 484 § 2 kc polegający na uznaniu, że pozwany nie wykazał poniesienia szkody wynikającej z nieterminowej realizacji zobowiązania przez powoda.

Tak sformułowany zarzut dotyczy materii procesowej – wykazanie określonej okoliczności faktycznej - a nie prawa materialnego.

Jak to już wyżej wskazano Sąd Okręgowy zasadnie uznał, że pozwany nie wykazał poniesienia wskazanej szkody. Również niezasadny okazał się zarzut naruszenia art. 484 § 2 kc „poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że istnieją podstawy do miarkowania kary umownej jako rażąco wygórowanej z powodu braku skonkretyzowanej szkody po stronie pozwanego, mimo że nałożona na wykonawcę (powoda) kara umowna nie pokrywa szkody pozwanego wynikłej z nieterminowego wykonania zobowiązania przez wykonawcę (powoda)”.

Stosownie do powyższych wskazań nie zostało w sprawie wykazane, by pozwany poniósł szkodę w wyniku niedotrzymania przez powoda terminu oddania przedmiotu umowy. Z kolei brak szkody po stronie wierzyciela jest jednym z istotnych elementów branych pod uwagę w ramach stosowania art. 484 § 2 kc i zasadnie Sąd Okręgowy powołał się na tę okoliczność. Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 484 § 2 kc w zw. z art. 484 § 1 kc i art. 483 § 1 kc przez niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że obowiązkiem wierzyciela (pозwanego) z tytułu kary umownej jest wykazanie istnienia wymiernego uszczerbku majątkowego wynikającego z nieterminowej realizacji zobowiązania.

Tak postawiony zarzut dotyczy w istocie kwestii rozkładu ciężaru dowodu, uregulowanej w art. 6 kc, którego naruszenia skarżący nie zarzuca. Niezależnie od tego należy wskazać, że Sąd Okręgowy nie naruszył zasady, że kara umowna należy się nawet wówczas, gdy wierzyciel nie poniósł szkody. Wszak Sąd Okręgowy, mimo stwierdzenia tej okoliczności, nie uwzględnił powództwa w całości i zmiarkował karę umowną o 50%.

Sąd Okręgowy analizował brak szkody w kontekście zgłoszonego przez powoda zarzutu miarkowania kary umownej, z której wierzytelność pozwany zgłosił do potrącenia z wierzytelnością powoda z tytułu wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy.

Powód nie może być obciążony obowiązkiem wykazania okoliczności negatywnej, jaką jest brak szkody po stronie jego kontrahenta, a obowiązek wykazania szkody w ramach odpowiedzialności kontraktowej z art. 471 kc spoczywa na wierzycielu.

Sąd Okręgowy wskazał, że powód oddał ostatecznie wykonaną przez siebie dokumentację projektową, a pozwany wykorzystał ją w prowadzonych przez siebie postępowaniach przetargowych.

Skarżący podnosi, że na skutek nieterminowego wykonania umowy przez powoda, pozwany nie zrealizował zadania inwestycyjnego pod nazwą „Budowa hali remontowej (...) L. B.”. Twierdzenie apelującego o istnieniu takiej zależności nie zostało wykazane. Należy przy tym wskazać, że nawet przy wcześniejszym rozpisaniu przetargu mogłoby dojść do sytuacji, w której oferty zgłaszających się wykonawców byłyby z przyczyn finansowych nie do zaakceptowania przez pozwanego. Natomiast sam fakt, że oferenci zgłaszają zarzuty i pytania do dokumentacji, nie może – stosownie do powyższych wskazań – być wystarczający do przyjęcia, iż dokumentacja zawiera wady i projekt nie nadaje się do realizacji.

Pozwany nie odstąpił od umowy i kontynuował współpracę z powodem, a ostatecznie dokumentację przez niego dostarczoną odebrał i na jej podstawie prowadzone było postępowanie przetargowe. Skarżący nie odnosi się w żaden sposób do argumentacji Sądu I instancji, że do potrącenia zgłosił także karę umowną za opóźnienie powoda w dostarczaniu harmonogramu narad technicznych zaistniałe w okresie od 20 listopada 2014r. do 11 lutego 2015r., mimo że co do tego okresu pozwany zrzekł się roszczeń z tytułu opóźnienia powoda, co strony ustaliły w § 3 porozumienia z 14.10.2015r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest podstaw do zakwestionowania stanowiska Sądu Okręgowego co do zamiarkowania kary umownej na zasadzie art. 484 § 2 kc o połowę.

Swoje stanowisko w tej kwestii Sąd Okręgowy przekonująco uzasadnił, a pozwany oceny tej skutecznie nie podważył. Zasadnie wskazał Sąd Okręgowy na okoliczność, że także stopień winy powoda nie uzasadniał odstąpienia od zamiarkowania kary umownej, czy też choćby zmniejszenia jej w mniejszym zakresie, niż to uczynił Sąd Okręgowy.

Słusznie wskazał Sąd Okręgowy na opóźnione przekazywanie przez stronę pozwaną notatek z posiedzeń K., co miało wpływ na opóźnienie w dokonywaniu poprawek w dokumentacji, czy też opóźnione przekazanie dokumentacji projektowej po posiedzeniu z 28 września 2016r. (Sąd Okręgowy omyłkowo wskazał 28 kwietnia).

Trafnie też zwrócił uwagę Sąd Okręgowy na to, że toku realizacji umowy powód musiał uwzględniać liczne uwagi i modyfikacje stanowiska przedstawione mu przez zamawiającego i jednostki, dla której inwestycja miała zostać zrealizowana, co przedstawiono szczegółowo w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Niewątpliwie dodatkowe utrudnienie dla powoda stanowiła także konieczność dokonywania uzgodnień z drugim projektantem.

Do tej szerokiej argumentacji apelujący praktycznie się nie odnosi, a zamiast tego ogranicza się do twierdzenia, jakoby na czas trwania postępowań administracyjnych przez Wojewodę (...) i Regionalną Dyрекcyjną Ochrony (...) najistotniejszy wpływ miały braki w przygotowanych przez powoda wniosków i dokumentacji, wymagające wzywania powoda do uzupełnienia tych braków.

Sąd Okręgowy miał na uwadze opóźnienia powoda przy realizacji przedmiotu umowy, lecz nie sposób uznać, na podstawie gołosłownych, nie popartych żadną argumentacją twierdzeń apelacji, by wskazane w środku odwoławczym uchybienia powoda były najbardziej znaczące dla rozmiaru opóźnienia, którego się dopuścił.

Słusznie wreszcie wskazał Sąd Okręgowy, że za miarkowaniem kary umownej przemawiał także wzgląd na wysokość tej kary, która była niewiele niższa od wysokości wynagrodzenia za wykonanie skomplikowanej i obszernej dokumentacji projektowej. Jak wskazano m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z 20 maja 1980 r. I CR 229/80, o tym, czy w danym wypadku można mówić o karze umownej rażąco wygórowanej, nie może sama przez się decydować jej wysokość przyjęta procentowo w określonym akcie prawnym, lecz przede wszystkim stosunek, w jakim do siebie pozostaje dochodzona kara umowna i spełnione ze spóźnieniem świadczenia dłużnika. W sytuacji, gdy kara umowna równa się, bądź zbliżona jest do wysokości wykonanego z opóźnieniem zobowiązania, w związku z którym ją zastrzeżono, można ją uważać za rażąco wygórowaną w rozumieniu art. 484 § 2 kc. Trzeba wskazać, że kara umowna zastrzeżona na wypadek gdyby pozwany odstąpił od umowy z uwagi na okoliczności leżące po stronie powoda, należałaby się pozwanemu w wysokości jedynie 10% wynagrodzenia umownego(por. § 9 umowy). W konsekwencji powyższych

rozważań o prawidłowym zamiarkowaniu kary umownej przez Sąd Okręgowy nieuzasadniony okazał się także zarzut naruszenia art. 498 § 1 i 2 w zw. z art. 484 § 2 kc. Skoro bowiem Sąd Okręgowy zasadnie uznał, że kara umowna winna zostać z mocy art. 484 § 2 kc zmniejszona o połowę, to tym samym nieskuteczne okazało się złożone przez pozwanego oświadczenie o potrąceniu wierzytelności z tytułu kary umownej z wynagrodzeniem powoda, w zakresie w jakim do potrącenia zgłoszono wierzytelność, która pozwanemu nie przysługiwała z uwagi na jej zamiarkowanie, bowiem sądowe zamiarkowanie kary umownej wywołuje skutek wsteczny - w tym zakresie należy powołać się na wskazania zawarte w przytoczonym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku orzeczeniem Sądu Najwyższego z 23 maja 2013r. Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację. Rozstrzygnięcie o kosztach procesu w instancji odwoławczej znajdowało oparcie w art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 kpc oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Mikołaj Tomaszewski

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu własnoręcznego na podstawie § 21 ust. 4 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

starszy sekretarz sądowy

Joanna Forycka